

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1980/486

Karar No : 1980/495

ÖZET: Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamına giren ve 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a-b maddesi ndeki koşulları içeren suçlara ilişkin davanın Askerî Yararı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Ali Özkan

O L A Y : "Sanığın Mayıs 1978 tarihinde banda aldığı konuşmasında Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderdiği, bu konuşmada özellikle ".....İtalyan, İngiliz, Fransız kanunları ile yürürlüğe giren Türk İslâm Cumhuriyeti midir, yoksa İtalyan , Fransız katolik Cumhuriyeti midir? Yıkılmadık, silinmedik, Türkiye'nin İslâm Türk Milletinin neyi kalmıştır....Vatanımızın olan ve Türkiye'de milyonlara köpek gibi çatışa piçleri sokak ortalara fuhuşa tutulmuş binlerce, milyonlarca piçlerin memlekete hizmetini, yoksa memlekete yapılan büyük düşmanlıktır." Sözleri ile Türklüğü ve Cumhuriyeti tahkir ve tezyif ettiği, yasaları katolik yasaları mıdır biçiminde nitelendirerek küfrettiği, Kuran'ı Kerimden başka yasa tanımadığını bildirmekle ve devletin temel nizamlarını dinî esaslara uydurmak, şer'i hükümlerle devletin yönetilmesini istemekle ve bu isteğini alınan savunmasında da belirtmekte lâikliğe aykırı olarak devletin içtimai, siyasi, hukuki temel nizamlarını dini esas ve inançlara uydurmak maksadıyla propaganda da bulunduğu anlaşılmıştır." biçiminde olayı anlatan Ankara C.Savcılığı'na düzenlenen 13.10.1978 günlü iddianame ile sanığın eylemine uyan Türk Ceza Yasası'nın 159/1., 173/Son., 151/1., 173/Scn., 159/3., 163/4-5. maddeleri uyarınca cezalandırılması istenmiş ve hakkında kamu davası açılmıştır.

1- Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi, 28.12.1978 günü, 1978/299-382 sayı ile; sanığın eyleminin yaygın şiddet hareketlerine kaynak teşkil ettiği ve 1402 sayılı Yasa kapsamında olduğu,

2- Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 19.11.1979 günü, 1979/608-652 sayı ile; sanıkların eylemlerinin sıkıyönetim ilânına neden olan suçlardan bulunmadığı ve 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesi kapsamına girmediği, Gerekçeleri ile görevsizlik kararı vermişlerdir.

Böylece, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi, ile Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin tarafları, konusu ve nedeni aynı olan davada verdikleri kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmet Ayer, Orhan Erdem, Şeref Tolungüç, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un katılmaları ile yaptığı 15.12.1980 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askerî, Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu'nun ve Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Musa Sönmez'in Adli Yargı'nın görevli olduğunu belirten sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, 26.12.1978 tarihinde ilân edilen sıkıyönetimden önce Mayıs 1978 de Ankara da işlenmiştir.

Görevli yargı yerinin belirlemede Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararının 4. maddesi ile 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesi birlikte değerlendirilmelidir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanığa yüklenen eylemin lâik Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığına yönelik olarak işlendiği ve Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararının 4. maddesi kapsamında olduğu açıkça ortadadır. Sanığa yüklenen suç, sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin ve fakat 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13/a maddesinde öngörülen üç aylık süre dışında işlenmiş ise de, taşıdığı içerik yönünden aynı yasanın 13/b maddesinin öngördüğü genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olma koşulunu taşıdığından bu davanın Askerî Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

Bu görüşe Servet Tüzün ve Orhan Ertosun katılmamışlardır.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiği ne, bu nedenle Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nin 19.11.1979 günlü, 1979/608-652 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, Servet Tüzün ve Orhan Ertosun'un karşı oylarıyla ve oyçokluğuyla, 15.12.1980 gününde kesin olarak karar verildi.

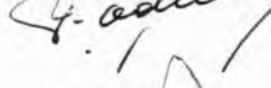
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

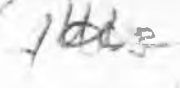
Üye

Fethi Özdural

Üye

İsmet Ayer

Üye

Orhan Erdem

Üye

Şeref Tolungüç

Bu kararın Resmi gazete de yayını uygulanır.

Başkan

KARŞI OY YAZISI

Sanığa isnat olunan eylemlerinden dolayı yargılanması gereken görevli ve yetkili mahkemenin tayini ve tesbit edilebilmesi için evveleminde sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görev ve yetkilerini gösteren Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun ilgili maddelerinin birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin görev ve yetkileri Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Nolu Kararı'nın 4. maddesi ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13., 14., 15 ve 23. maddeleri ile tedvin edilmiştir. Sanıklara isnat olunan suçlar sıkıyönetim ilânından önce, yani 1978... tarihinde işlenmiş olduğuna ve sıkıyönetim ilânından önce işlenen suçlara, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması esas ve usulü aynı Kanununun 2301 sayılı Kanunla değişik 13. maddesi (a) ve (b) bendlerinde belirtildiğine ve (a) dinde aynen ".....Sıkıyönetim ilân edilen bölgelerde sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suçlara.....Sıkıyönetim ilânından önce üç ay önce işlemiş olanlarla; (b) bendin ise; "Sıkıyönetim Askeri Mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla, umumi ve müsterek gaye içerisinde irtibatlı bulunan suçlara işleyenlerin değerlerine, suç sıkıyönetim bölgesi dışında işlenmiş olsa dahi, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılır" denildiğine nazaran, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin sıkıyönetim ilânından önce işlenen suçlara bakabilmesi için dava konusu eylemin, sıkıyönetim ilânından 3 ay önce işlenmiş sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin suç veya "Sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müsterek gaye içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş bulunması şeklinde iki esas kabul edilmiş bulunmaktadır.

Burada önemli olan ve çözümlenmesi gereken husus, sözü edilen kanunun (b) bendinde yer alan ve görevi düzenleme yönünden (a) bendinde istisna teşkil eden "umumi ve müsterek gaye içerisinde irtibatlı" olma deyimi olmaktadır. 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13. maddesinin eski hali ile 2301 sayılı Kanunla yeniden düzenlenen şekli birlikte değerlendirildiğinde; kanun koyucu tarafından, sıkıyönetim askeri mahkemelerinin işleri hafifletilmesi suretiyle işbu mahkemelerin "Ceza etkinliğini artırmak için hızlı yargılamayı sağlamak" ve ayrıca örgüt mensuplarının da bir arada yargılanmasının zorunlu faydalı olması gibi esasların öngörülmüş olduğu sözü edilen madde de son defa yapılarak değişiklik müderecaatından anlaşıldığına ve işbu değişiklik muvacehesinde, 13. maddenin (b) bendinin uygulanabilmesi bakımından; sıkıyönetim askeri mahkemelerinde açılan bir davanın bulunması ve sıkıyönetim ilânından 3 aydan önce işlenen suçun, sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan bu dava ile "umumi ve müsterek gaye içerisinde irtibatlı" olan bir suç olması gerekir. Sıkıyönetim ilânına neden olaylara ilişkin olup sıkıyönetim ilânından 3 aydan önce işlenmiş olan suçlardan yukarıda açıklanan anlamda "irtibatın" mevcut olup olmadığı araştırılıp tesbit olunmadan, sırf suçun niteliği nazara itibare alınarak sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevli olduğunun kabulü, 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13. maddesi (a) bendinde açıklanan "sıkıyönetim ilânından önce çok 3 ay önce işlenmiş olması" şeklinde ve bu nev'i suçlarda sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevlerini süre ile sınırlandırmaya yönelik kural ile bağdaşmaz. Kaldı ki siyasi partilerin her kademe ve yan kuruluşlarının yönetici ve üyelerinin sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine giren suçlardan dolayı sıkıyönetim kanununun 13. maddesindeki "zaman ve yer kaydına" bakılmaksızın bu mahkemelerde yargılanmalarının yapılmasına sağlamak maksadıyla 1402 sayılı Kanuna 2310 sayılı Kanunla ek 1. maddenin eklenmesi hususu da bu görüşe teyid etmektedir.

Herne kadar sanığa isnat olunan fiiller Milli Güvenlik Konseyi'nin 7 Nolu Kararı'nın 4. maddesinde gösterilen ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin nitelikte suçlardan ise de; tetkik konusu fiillerin sıkıyönetim ilânından 3 ay önce, yani 1978.. tarihinde işlendiğine ve ayrıca sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu

hangi bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı olarak işlenmiş olduğunu zahı çıkaran dava-dosyasında bir delil bulunmadığına ve bu durum muvacehesinde de 2301 sayılı Kanunla değiştirilen 1402 sayılı Kanunun 13. maddesi (a) bendinde yer alan sıkıyönetim ilânından en çok üç ay önce işlenmiş" olması ve (b) bendinde açıklanan "sıkıyönetim asl ri mahkemelerinde elkonulmuş bir suçla genel ve ortak amaç içerisinde irtibatlı bulunma koşulları gerçekleşmediği ve göreve ilişkin usul hükümlerindeki değişikliğin geçmişe de (makabline) uygulanacağı cihetle, dava konusu ve....Mayıs.1978.....tarikhinde ika edildiği ileri sürülen fiillere sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılamıyacağı görüş de olduğumuzdan, uyumsuzluk konusu dava dosyasındaki fiilleri işledikleri iddia olunan sanığın varılanmasının askeri^{varsa} yerinde görülmesine ilişkin çoğunluk kararına bu gerekçe ile katılmıyoruz.

Üye

Servet Tüzün

Üye

Orhan Ertosun

